

Польща використовує механізм режиму відтермінування в рамках спеціальної процедури спрямованої на запобігання зловживань і шахрайства. Для того, щоб застосувати такий режим, платники податків повинні повідомити у письмовій формі митні та податкові органи про свій намір погасити податкові зобов'язання у відповідності з цим механізмом, а також вони повинні подати в митні органи протягом чотирьох місяців з моменту ввезення документи, що засвідчують сплату ПДВ по імпорту шляхом їх періодичної сплати. Неподання документів призведе до втрати платником податку права на використання режим відтермінування. Недотримання вище зазначених термінів призведе до обкладання податком особи і виключення з обліку терміном на 36 місяців. За таких обставин платник податку також повинен сплатити митним органам суму ПДВ до сплати з попереднього імпорту.

Незважаючи на недоліки даного режиму оподаткування для держав ЄС, вони все частіше заохочують імпортерів застосовуючи режим відтермінування. Звичайно, питання пов'язані із часом сплати ПДВ при імпорті не є визначальними для визначення держави для імпорту товарів на територію ЄС, однак за рівних умов, така можливість створює значні плюси для українського бізнесу, що ціле направлено прямує у європейське співтовариство.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 №4495-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Директива Ради від 26.11.2006 №2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_928.

Пашинюк Ірина Василівна
Землевпорядник Берестечківської міської ради
irinapash82@gmail.com

ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СВІТЛІ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Механізм трансфертного фінансування є одним із інструментів, який найбільш широко використовується у вітчизняній практиці з метою подолання регіональних диспропорцій, підтримки ресурсного

забезпечення та стимулювання розвитку регіонів. У сучасних умовах соціально-економічного розвитку спостерігаються негативні масштабні наслідки централізованості місцевих бюджетів, їх залежність від міжбюджетних трансфертів, механізм надання яких є недостатньо врегульованим. У зв'язку із цим вкрай необхідним вважається перехід до децентралізованого формування бюджетної системи, який є більш пріоритетним та ефективним механізмом у напрямі зміцнення економічної безпеки регіонів та їх належного фінансового забезпечення.

Питання збалансованого соціально-економічного розвитку територій, підвищення економічної безпеки регіонів України на основі засад фінансової децентралізації досліджуються такими вченими, як: В.Андрущенко, О.Бориславська, О.Власюк, Ю.Касперович, С.Лондар, О.Матвеєва, О.Москаленко, С.Рибак, К.Ткач, А.Школик, І.Щербина та інші. Проте, незважаючи на численні наукові розробки вчених-економістів у цій сфері окремі практичні аспекти ролі податкових надходжень та особливостей міжбюджетних відносин потребують подальших досліджень, що обумовлено прийняттям багатьох змін до Бюджетного та Податкового кодексів України з питань бюджетної децентралізації.

Ефективний стан та розвиток регіонів України залежать від наявності фінансового забезпечення, матеріально-технічної бази, освітньо-інтелектуального потенціалу регіону, зосередження інвестиційних ресурсів, інноваційної складової розвитку. Крім того, на ефективність економічного розвитку територій впливають об'єктивні фактори, такі як наявність природних ресурсів, економічний потенціал, обумовлений історично різними темпами розвитку областей. Саме вищезазначені чинники спричиняють суттєві дисбаланси економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Роль органів державної влади та місцевого самоврядування у розв'язанні проблем щодо зміцнення економічної безпеки регіонів набувають особливого значення у напрямі вирівнювання дисбалансів їх розвитку.

Реформа фіскальної децентралізації в напрямі зміцнення регіонального рівня економічної безпеки повністю відповідає європейським вимогам та є необхідним кроком в сторону євроінтеграційного курсу розвитку України. В цьому аспекті передбачені зміни у системі міжбюджетних трансфертів, виключено поняття доходів, які враховуються при визначенні обсягів дотацій вирівнювання та

бюджетних субвенцій, введено нові форми трансфертів: базова дотація, реверсна дотація, освітня субвенція, субвенція на підготовку робітничих кадрів, медична субвенція, субвенція на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру, стабілізаційна дотація [5,15].

Останні зміни, передбачені нормативно-правовими документами у сфері фіскальної децентралізації, передбачають втрату місцевими бюджетами 25 % податку із доходів фізичних осіб, який вилучається до державного бюджету. Натомість бюджети обласного та місцевого підпорядкування отримали альтернативні додаткові доходи, надходження від яких є менш прогнозованими та стійкими і залежать від безпосередніх дій органів місцевого самоврядування та швидкості об'єднання у територіальні громади [4].

Отже, перехід до децентралізованого державного управління переважною більшістю науковців та політичних реформаторів пояснюється загальною зміною поглядів на економічну сутність регіональної політики. У цьому контексті децентралізацію необхідно розуміти не лише, як механічний перерозподіл владних повноважень «зверху-вниз», але й як ефективний механізм та підґрунття зміцнення регіональної безпеки України. У класичному розумінні децентралізація надасть більше повноважень органам місцевого самоврядування для найповнішої реалізації регіональних інтересів та заохочення до виконання місцевих програм соціально-економічного розвитку. Цілком зрозуміло, що для країн пострадянського простору децентралізація влади поліпшить управління місцевими фінансами і буде природним та необхідним кроком для реалізації основних засад функціонування економічної системи на ринкових засадах.

Досить слушною у цьому сенсі є позиція вченого-економіста В.Андрущенка, який зазначає, що децентралізація є більш ефективною моделлю демократизації суспільних організацій та створення умов для самоорганізації в державі і полягає в тому, що здійснення частини основних функцій управління на місцях входить у компетенцію об'єднань громадян, котрі мешкають на певній території, а також органів і посадових осіб, які не призначаються «зверху», а обираються населенням у межах територіальних громад [2].

Для реалізації поставлених завдань у напрямі зміцнення регіональної економічної безпеки та ефективності фінансової децентралізації,

утвердження принципу «не суспільство для держави», а «держави для громадян» необхідно дотримуватися таких принципів:

1. Децентралізація повинна передбачити захист економічно нерозвинених та індустріально слабших регіонів шляхом запровадження прозорих процедур бюджетного вирівнювання з метою подолання наслідків нерівномірного розподілу фінансування витрат, які повинні нести органи місцевого та регіонального самоврядування стосовно повноцінного виконання покладених на них функцій. Для того, щоб питання фіскальної децентралізації не залишалось відкритим протягом тривалого періоду часу, необхідно вдосконалити систему нормативів щодо надання базових дотацій депресивним регіонам України [1].

2. Забезпечити добровільне об'єднання територіальних громад з метою впливу на прийняття важливих політико-управлінських рішень, залучення громадян до прийняття основних напрямів бюджетної політики на місцевому рівні, сприяти більш ефективному розподілу дохідної частини місцевих бюджетів, що традиційно було прерогативою органів державної влади.

3. Внести відповідні зміни у нормативно-правову та законодавчу базу з питань децентралізації, а саме у Бюджетний та Податковий кодекси України щодо повного зарахування податків, зборів і платежів до визначеного місцевого бюджету за місцем реєстрації юридичної особи у напрямі розширення фінансових можливостей місцевої влади та використання акумульованих фінансових ресурсів на процвітання регіонів.

4. Внести зміни у частину перерозподілу податку з доходів фізичних осіб на користь збільшення його частки у доходах бюджетів обласного та місцевого підпорядкування.

5. Розширення повноважень органів місцевого самоврядування має відбутися у напрямі посилення довіри до територіальних громад. Саме територіальні громади, а не органи місцевого самоврядування регіонального та місцевого рівнів, мають отримати основні повноваження від органів влади.

Список використаних джерел:

1. Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2015 році». К.: НІСД, 2015. С. 205-2013. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/2015_nauk_an_rozrobku/NS_report.pdf.

2. Андрущенко В. Організоване суспільство / В.Андрущенко. URL: www.nbuiv.gov.ua/books/2006/06vaos/07/htm.

3. Касперович Ю.В. Напрями удосконалення бюджетно-податкового регулювання в Україні на засадах імплементації Європейського досвіду / Ю.В.Касперович. К.: Відділ фінансової безпеки НІСД 2015. Вип. №60. Серія «Економіка». с. 7. URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/budzhet-47768.pdf>.

4. Сидор І.П. Фіскальна домінанта місцевих бюджетів у контексті змін до Бюджетного кодексу України. Перші наукові читання пам'яті С.І. Юрія. Збірник тез доповідей. Тернопіль 26 листопада 2015 р.

Пилипенко Ірина Василівна

Головний спеціаліст відділу документообігу,
контролю та по роботі із зверненнями
громадян апарату Луцької РДА у Волинській області
yarynka12@gmail.com

ФІНАНСОВА САМОСТІЙНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Забезпечення фінансової самостійності місцевих бюджетів є основою побудови ефективної системи формування та використання фінансових ресурсів місцевого самоврядування, запорукою досягнення їх фінансових пріоритетів. Як стверджує О. Кириленко, «... територіально-фінансова самостійність є необхідною умовою втілення всіх інших принципів місцевого самоврядування. Від фінансових можливостей залежить виконання реальних владних функцій органами місцевого самоврядування. Самостійність буде завжди лише формальною, якщо залишатиметься фінансова залежність» [1, с. 138].

О. Величко стверджує, що фінансову незалежність місцевого самоврядування доцільно розглядати насамперед як економічний простір для діяльності місцевого самоврядування у межах певної території на принципах економічної ефективності й економічної доцільності [2, с. 85]. Разом з тим, сфера компетенції органів місцевого самоврядування більш широка, ніж забезпечення територіального розвитку. До їх компетенції відносяться функції, що стосуються задоволення потреб місцевої громади, утримання бюджетних установ в належному стані тощо.

В економічній літературі досить часто фінансова незалежність органів місцевого самоврядування ототожнюється із питаннями фіскальної